

Orientalisk dans - kultur i vardagen

STÖDE (ST)

Stöde musikvecka är mer än kammarmusik. På lördag spelar världsmusikgruppen Sumer innan den fortsätter till Urkult.

Gruppens dansare är Maria Rudbo, som hör hemma i Sundsvall och Stöde men har sitt danshjärta i Mellanöstern.

STÖDE MUSIKVECKA

Hon minns det stora bröllopet hon dansade på, där åtta egyptiska trumslagare och en popstjärna från Mellanöstern flugits in speciellt.

Hon minns också de 20 killarna från gymnasiet's fordonsprogram, som ville dansa beduinsk käppdans för att det var så fräckt med käpparna.

I 15 år har Maria Rudbo, uppväxt i Sundsvall och Stöde, frilansat som orientalisk dansare. Nu är hon hemma för att dansa i Stöde kyrka med gruppen Sumer, som spelar arabisk musik och där hon bland annat dansar nubisk slöjdans och beduinsk käppdans.

- Den nubiska dansen hyllar vattnet; där är det varmt och man dansar i sanden, och då rör man sig långsamt. Käppdansen tillhör en tradition där man använder sina arbetsredskap i dansen. Det kan vara fiskeknivar eller, som här, kameldrivarkäppar.

Från djur och natur

Folkkultur springer ju oftast fram ur människors vardag. I orientalisk dans kommer många av rörelserna från djur och natur. Maria Rudbo har tagit fasta på det i en modell för att lära 4-5-åringar att dansa orientaliskt. Vid musikveckan ger hon två workshops, en för vuxna och en för barn.

- Här finns Ali Baba och kobror och allt möjligt att fantisera kring med barnen, säger hon.

Själv började hon dansa

”

Dans är ju inte bara ett kulturellt uttryck. Själva tekniken kan man mycket väl sätta in i andra sammanhang.

MARIA RUDBO

som fyraåring, men det var som vuxen hon upptäckte orientalisk dans. I Göteborg, dit hon flyttat, fanns en man som var pionjär i Sverige på området.

Dansar på bröllop

- Det fanns något jordnära och befriande i den dansen. Men det var svårt att trotsa jantelagen och visa sig. I västerländsk danstradition finns en gräns mellan scen och salong; publiken går dit för att avnjuta ett verk och det är mörkt i salongen. I orientalisk dans kommunicerar man med publiken hela tiden.

Under åren har hon haft många uppdrag som gällt att dansa på arabiska och persiska bröllop och fester. Det spelar ingen roll att hon är svensk; vill man ha skolade dansare ringer man henne, och det är kunnigheten som räknas.

Hon har arbetat med arabiska musiker som hänförs över att en svensk är förankrad i deras kultur. Och för ungdomar är hon en bro till kontakt.

- Göteborg är en segregerad stad, och det känns

Maria Rudbo i danskostym. FOTO: PETER LLOYD

skönt för ungdomar som har österländskt ursprung att en svensk kan deras dans, en del av deras kultur.

Den orientaliska dansen har vuxit i Sverige sedan 1990, då hon föll för den. Och som all levande kultur förändras den i mötet med nya generationer och andra traditioner. Maria Rudbo själv har blandat sin dans med jazz och pop; hon har arbetat med grekiska, spanska och svenska folkmusiker.

- Dans är ju inte bara ett kulturellt uttryck. Själva tekniken kan man mycket väl sätta in i andra sammanhang, säger hon.

En träningsform

Till exempel använder allt fler västerländska kvinnor orientalisk dans som träningsform, utan ambitioner att bli dansare.

Själv börjar Maria Rudbo nu, efter 40-strecket, att trappa ner på dansen som liksom idrott sliter på kroppen. Hon har börjat arbeta

vid kulturförvaltningen i Göteborg, dels som danskonsulent, dels som chef för en enhet som bland annat sysslar med kultur för barn, ungdomar och äldre.

- Men jag har svårt att sluta med dansen. Jag får väl plocka fram andra karaktärer i den. I Egypten kan det vara fantastiskt att se dansare i 60-årsåldern som inte är så tekniska men som har andra kvaliteter.

Och sin vana trogen funderar hon på hur vardagen ska omsättas i dans.

- När jag började jobba på kontor var det ett helt nytt rörelsemönster: att svara i telefon, skriva på dator; kanske kan man göra koreografi av det?

text
Susanne Holmlund
susanne.holmlund@st.nu
060-197278

foto
Linus Wallin
linus.wallin@st.nu
060-197182

Maria Rudbo är hemma i Stöde för att ge workshops i orientalisk dans och dansa med gruppen Sumer under musikveckan.

Vad tycker du om Stöde musikvecka så här långt?

Maggie Evaldsson, Mölndal:

- Det är väldigt välgjort med en bra blandning. Och de som uppträder är så professionella. Jag kommer gärna tillbaka.

Berit Eriksson, Stöde:

- Helt fantastiskt. Jag har sett allt och gillar nog kammarmusikerna bäst. Och arrangörerna gör ett jättefint jobb. Det här är en av sommarens höjdpunkter.

Karin Holmlund, Stockholm:

- Jag kom nu, men jag vet sedan tidigare att det är världsartister här och att det är väldigt välodrat. Nu stannar jag resten av veckan.

Birgitta Persson, Malmköping:

- Redan förra året blev jag fullständigt fascinerad av speciellt Lars Jönsson.

Karl-Göran Persson, Malmköping:

- Det är andra året vi är här och vi uppskattar det väldigt. Det är fantastiskt att det går att få hit sådana proffs.

Kända ansikten läser dikter under temat "Människan och döden"

STÖDE (ST)

"Människan och döden" är temat för en lite udda tillställning under Stöde musikvecka.

Då uruppförs ett verk av Stödetsonsättare Lennart Westman. Och skådespelarna Gunilla Nyroos och Lennart Hjulström bidrar med texter på temat.

STÖDE MUSIKVECKA

Det äkta paret Nyroos och Hjulström tillhör de folkära scenansiktena. Många såg Gunilla Nyroos i "Hem till byn" under 70-talet, och hon förknippas också till exempel med

"Tre kärlekar" och filmer som "Kejsaren av Portugalien" och "Moa" om Moa Martinsson.

Lennart Hjulström både agerar och regisserar och känns igen från Beck-

filmer, från tv-serier som "Tre kärlekar" och "Medicinnannen" och filmer som "Mitt liv som hund" Fram till 1994 var han också professor i regi vid Dramatiska institutet.

Lätt ton

Nu har det meriterade paret kommit i bil till Stöde för att läsa texter som hör ihop med döden.

- Vi har valt två Nobelpristagare: Wislawa Szymborska och Czeslaw Milosz. De passade in temat. Även

om de talar om döden är tonen lätt; de har en bit humor och det blir inte så högrävande, men är ändå på allvar, säger Gunilla Nyroos.

- Vi blev tillfrågade, och tyckte att det låt kul att vara med. Det är alltid roligt att resa uppåt landet och möta en annan publik. Jag har aldrig varit i Stöde, men i Sundsvall har jag varit ganska ofta på turné. Dessutom ligger min morfar begravd där, och en del av min släkt

kommer från Bräcke, säger hon.

De gör Stödeuppdraget på sin sommarledighet. Gunilla Nyroos spelar för fullt på Dramaten i Marie-Louise Ekmans Gäckanden och kommer även att arbeta vid Stockholms stadsteater i höst. Där ska också maken Lennart Hjulström regissera. Under konserten uruppförs också musik av Lennart Westman, tonsättare född i Stöde. "Lille Carl" har utgått från den vaggvisa som Bellman skrev till sin

nyfödde son Carl i sorgen efter ett annat barn, 2-åriga Elis, som dött i kopporna.

"Ljusare och ljusare"

Till visan, som bland annat innehåller den välbekanta strofen "Världen är en sorgö, bäst man andas ska man dö, och bli mull tillbaka", skrev Ludwig van Beethoven en melodi.

- Jag hade aldrig förut arbetat med att utgå från någon annan melodi, säger Lennart Westman.

Men det gick bra, och

resultatet blev en kvartett, där sången är ett av instrumenten.

- Efter att bara ha sett titeln trodde jag att Carl var den döde gossen. I resten av visan syns ju att den är tillägnad ett levande barn, men också hur han inte botat Bellmans sorg över den andre sonens bortgång. Mitt stycke är komplext i början men blir ljusare och ljusare, och mer och mer Bellman, säger Lennart Westman.

Susanne Holmlund

I kväll deltar Lennart Hjulström och Gunilla Nyroos i Stöde musikvecka.

FOTO: SCANPIX

Publicerad 31 juli 2009

SUNDSVALLS TIDNING

Orientalisk dans - kultur ur vardagen

STÖDE (ST) Stöde musikvecka är mer än kammarmusik. På lördag spelar världsmusikgruppen Sumer där innan den fortsätter till Urkult. Gruppens dansare är Maria Rudbo, som hör hemma i Sundsvall och Stöde men har sitt danshjärta i Mellanöstern.

Hon minns det stora bröllopet hon dansade på, där åtta egyptiska trumslagare och en popstjärna från Mellanöstern flugits in speciellt.

Hon minns också de 20 killarna från gymnasiets fordonsprogram, som ville dansa beduinsk käppdans för att det var så fräckt med käpparna.

I 15 år har Maria Rudbo, uppväxt i Sundsvall och Stöde, frilansat som orientalisk dansare. Nu är hon hemma för att dansa i Stöde kyrka med gruppen Sumer, som spelar arabisk musik och där hon bland annat dansar nubisk slöjdans och beduinsk käppdans.

– Den nubiska dansen hyllar vattnet; där är det varmt och man dansar i sanden, och då rör man sig långsamt. Käppdansen tillhör en tradition där man använder sina arbetsredskap i dansen. Det kan vara fiskeknivar eller, som här, kameldrivarkäppar.

Folkkultur springer ju oftast fram ur människors vardag. I orientalisk dans kommer många av rörelserna från djur och natur. Maria Rudbo har tagit fasta på det i en modell för att lära 4- 5-åringar dansa orientaliskt. Vid musikveckan ger hon två workshops, en för vuxna och en för barn.

– Här finns Ali Baba och kobror och allt möjligt att fantisera kring med barnen, säger hon.

Själv började hon dansa som fyraåring, men det var som vuxen hon upptäckte orientalisk dans. I Göteborg, dit hon flyttat, fanns en man som var pionjär i Sverige på området.

– Det fanns något jordnära och befriande i den dansen. Men det var svårt att trotsa jantelagen och visa sig. I västerländsk danstradition finns en gräns mellan scen och salong: publiken går dit för att avnjuta ett verk och det är mörkt i salongen. I orientalisk dans kommunicerar man med publiken hela tiden.

Under åren har hon haft många uppdrag som gällt att dansa på arabiska och persiska bröllop och fester. Det spelar ingen roll att hon är svensk: vill man ha skolade dansare ringer man henne, och det är kunskapen som räknas.

Hon har arbetat med arabiska musiker som hänförts över att en svensk är förankrad i deras kultur. Och för ungdomar är hon en bro till kontakt.

– Göteborg är en segregerad stad, och det känns skönt för ungdomar som har österländskt ursprung att en svensk kan deras dans, en del av deras kultur.

Orientaliska dansen har vuxit i Sverige sedan 1990, då hon föll för den.

Och som all levande kultur förändras den i mötet med nya generationer och andra traditioner. Maria Rudbo själv har blandat sin dans med jazz och pop; hon har arbetat med grekiska, spanska och svenska folkmusiker.

– Dans är ju inte bara ett kulturellt uttryck. Själva tekniken kan man mycket väl sätta in i andra sammanhang, säger hon.

Till exempel använder allt fler västerländska kvinnor orientalisk dans som träningsform, utan ambitioner att bli dansare.

Själv börjar Maria Rudbo nu, efter 40-strecket, att trappa ner på dansen som liksom idrott sliter på kroppen. Hon har börjat arbeta vid kulturförvaltningen i Göteborg, dels som danskonsulent, dels som chef för en enhet som bland annat sysslar med kultur för barn, ungdomar och äldre.

– Men jag har svårt att sluta med dansen. Jag får väl plocka fram andra karaktärer i den. I Egypten kan det vara fantastiskt att se dansare i 60-årsåldern som inte är så tekniska men som har andra kvalitéer.

Och sin vana trogen funderar hon på hur vardagen ska omsättas i dans.

– När jag började jobba på kontor var det ett helt nytt rörelsemönster: att svara i telefon, skriva på dator: kanske kan man göra koreografi av det?

Susanne Holmlund
060-197278
susanne.holmlund@st.nu